

Krovna Organizacija Mladih Srbije

**GODIŠNJI PLAN RADA
KROVNE ORGANIZACIJE MLADIH SRBIJE
za 2019. godinu**

Februar 2019. godine

S A D R Ž A J

1. Uvod.....	3
1.2. Realizacija plana rada:	4
2. Godišnji plan rada KOMS 2019. – programi i teme.....	5
2.1. Programske oblasti.....	5
2.2. Tematske celine:.....	6
2.2.1. Aktivno učešće mladih	6
2.2.2. Zapošljivost mladih	6
2.2.3. Bezbednost mladih	7
2.2.4. Obrazovanje mladih	7
2.2.5. Informisanje i medijska pismenost mladih	7
2.2.6. Socijalna uključenost, ravnopravnost i inkluzivno društvo.....	8
3. Nacionalni program	9
4. Lokalni program	12
5. Međunarodni program	14
6. Program jačanja kapaciteta	16
7. Održivi razvoj.....	18
8. Finansijski plan	20

Skupština Krovne organizacije mladih Srbije (KOMS) dana 9. februara 2019. godine na Avali donosi:

GODIŠNJI PLAN RADA KOMS za 2019. godinu

1. Uvod

Ideja izrade Godišnjeg plana rada Krovne organizacije mladih Srbije (u daljem tekstu: GPR KOMS 2019) kroz konsultativni proces, nastala je kao potreba da se zajedničkim radom svih relevantnih aktera unutar KOMS utvrde prioriteti, a ne lista zadataka i aktivnosti. GPR KOMS 2019. je vodilja organima KOMS u svakodnevnom radu.

GPR KOMS 2019. postavljen je na osnovu očekivanih rezultata rada KOMS za godinu dana, a kako bi se postavili realni i ostvarivi ciljevi i zadaci, a u skladu sa finansijskim i ljudskim resursima, sredstvima, kompetencijama i vremenskim rokovima.

Prioriteti rada KOMS u 2019. godini utvrđeni su na osnovu predloga Upravnog odbora KOMS, stručnog mišljenja Sekretarijata KOMS, zaključaka i preporuka sa Nacionalnog savetovanja KOMS, zaključaka sa Seminara glavnih aktera omladinke politike u Srbiji (*MOS, AKzM, NAPOR i KOMS*), uz stručnu podršku članova i članica Trenerske baze i Alumni grupe, Grupe za izradu Agendi za mlade i drugih. Specifični doprinos u izradi plana, a pre toga u vrednovanju i proceni aktivnosti, dalo je i angažovanje osobe za eksternu evaluaciju KOMS, Nenad Maletin – menadžer i omladinski radnik, član trenerske baze i Alumni grupe KOMS, koji je dao stručno mišljenje u procesima vrednovanja KOMS-a u izveštaju za 2018. godinu i ovaj GPR KOMS za 2019. godinu.

Prilikom izrade GPR uzeta je u obzir i činjenica da pojedini ciljevi nisu u potpunosti realizovani i/ili nisu adekvatno postavljeni. Takođe u obzir su uzete i evaluacije učesnika/ca pojedinih aktivnosti, kao i dodatnih evaluacija programa i procesa od učesnika/ca, organizacija članica, partnera, donatora i drugo.

U cilju otklanjanja čestih dilema kako pristupiti radu, kako postaviti aktivnost ili se nositi sa dnevno političkim situacijama tokom godine, u procesu izrade plana ponovo je preispitivano zajedničko razumevanje KOMS-a kao mreže i njen rad. S obzirom na brzu flukutaciju ljudi u okviru OČ KOMS-a i samih tela KOMS-a o ovim temama je neophodno stalno razgovarati i ispitivati ih kako bi svi imali istu polaznu osnovu u razumevanju rada KOMS-a, a planovi bili realno postavljeni.

U 2019. godini KOMS je pre svega zagovaračka platforma za unapređenje položaja mladih, ali i servis organizacija mladih i za mlade.

GPR podrazumeva da je KOMS pre svega zagovaračka platforma i da treba da deluje kao spona između mladih, organizacija članica i različitih donosioca odluka i pružaoca programa i usluga za mlade, a pre svega države i institucija. Takođe, KOMS treba da pruža usluge, kroz koji jača kapacitete organizacija članica.

KOMS je konstantno u dijalogu sa mladima, organizovanim mladima i institucijama i traži kvalitetna rešenja za poboljšanje kvaliteta života i položaja mladih u Srbiji.

Izdvajaju se tri kategorije sa kojima je KOMS u stalnom dijalogu: mladi, organizovani mladi i institucije. KOMS treba da ispituje potrebe svih mladih u Srbiji, što je osnova za dijalog. Mladi znaju koje su njihove potrebe is toga predstavljaju izvor informacija – resurs na kome KOMS temelji svoje delovanje.

Širenje i jačanje KOMS uz stalno uspostavljanje partnerstava

Neophodno je da KOMS ima konstantnu komunikaciju sa svojim članicama, ali i sa drugim partnerskim organizacijama, institucijama, širi i promoviše članstvo u KOMS u cilju jačanja pozicije zagovaračke platforme i svog kredibiliteta i promocije vrednosti KOMS.

KOMS-u će tokom 2019. godine ključni partneri biti MOS, NAPOR i AkzM kao glavni akteri omladinske politike u Srbiji ali i Omladinska prestonica Evrope Novi Sad 2019 – OPENS 2019.

KOMS će saradivati i sa širokom lepezom organizacija, ustanova i institucija na lokalnom, regionalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou kao i drugi donatori i partneri na projektima.

Pojedinci i pojedinke koje su članovi/ce: organa KOMS; Saveta; Alumni grupe i Trenerske baze predstavljaju nosioce delovanja KOMS-a. Energija, delovanje i kompetencije koje oni nose, neophodno je negovati, podsticati i uključivati u planove, realizaciju aktivnosti i vrednovanje KOMS.

1.2. Realizacija plana rada:

Godišnji plan rada realizuje Generalni sekretar/ka KOMS sa Sekretarijatom KOMS-a, a uz koordinaciju Upravnog odbora i praćenje od strane Nadzornog odbora KOMS. Zarad pune realizacije GPR KOMS 2019. u pojedine aktivnosti biće uključeni članovi/ce Saveta, radnih grupa, Trenerske baze, alumnisti/kinje i drugi partneri uz kontinuirane konsultacije sa organizacijama članicama KOMS.

Realizacija plana rada zavisi od broja zaposlenih u Sekretarijatu i drugih eksternih faktora. Godišnji plan rada realizuje se u skladu sa prioritetima, a podrazumeva konstantno angažovanje najmanje 5 zaposlenih. Manji broj angažovanih automatski će uticati na realizaciju plana.

2. Godišnji plan rada KOMS 2019. – programi i teme

Godišnji plan rada KOMS 2019. uspostavljen je prema okvirima delovanja donosioca odluka i zainteresovanih strana koje se odnose pre svega na teritorijalni nivo pokrivenosti. Ova forma uspostavljena je na osnovu pozitivnih višegodšnjih iskustava koja omogućuju veću tematsku fleksibilnost. Tematske oblasti koje se obrađuju kroz programe predstavljaju primarni focus, dok će druge teme biti uzete u razmatranje u skladu sa promenom konteksta i na osnovu povratnih informacija dobijenih kroz konsultacije sa organizacijama članicama, relevantnim nadležnim institucijama, organizacijama i pojedincima/kama.

Tako će plan KOMS i u 2019. godini uključiti 4 programske oblasti kroz koje će biti realizovane aktivnosti iz 6 tematskih celina, prepoznatih kao najznačajnijih za mlade Srbije. Plan takođe uključuje i jednu posebnu programsku celinu.

2.1. Programske oblasti

Četiri programske oblasti KOMS kroz koji će i u 2019. godini biti realizovane, praćene i vrednovane aktivnosti KOMS su:

1. **Nacionalni program,**
2. **Lokalni program,**
3. **Međunarodni program i**
4. **Program jačanja kapaciteta.**

Svaki od navedenih programa ima podjednaku važnost za KOMS i ne može biti zapostavljen, kako tri programa: nacionalni, lokalni i međunarodni, koji su važni za KOMS kao zagovaračku platformu, tako i program jačanja kapaciteta, koji je neophodan za razvoj KOMS kao uspešnog servisa organizacijama članicama i drugim organizacijama i institucijama od značaja za delovanje KOMS.

U okviru Godišnjeg plana rada KOMS za 2019. godinu KOMS tim postavlja i **posebnu dodatnu programsku celinu:**

1. Održivi razvoj

Ova programska celina realizuje se kao preliminarni pilot program radi procene izvodljivost, potrebnog vremena i finansijskih sredstava za realizaciju programa u punom kapacitetu u narednim godinama. Ujedno, ovim se pilotira i mogućnost da u budućem periodu Godišnji plan rada KOMS bude postavljen prema ključnim temama za razliku od celima kojim je do sada postavljen.

Tema održivog razvoja izabrana je jer zaokuplja sve više pažnje donosioca odluka, a u svrhu dugoročnog razvoja globalnog društva. Tematska celina se oslanja na 17 ciljeva održivog razvoja iz Agende 2030 Ujedinjenih nacija, usvojenih 2015. godine, a čija će implementacija trajati do 2030. godine. Ciljevima održivog razvoja definisan je zajednički plan i agenda za uticaj na aktuelne civilizacijske probleme, a državama članicama UN je ostavljen prostor da ciljeve prioritetizuju prema svojim nacionalnim potrebama. Uvođenjem ove teme KOMS teži prepoznavanju mladih kao ključnog faktora u sprovođenju ciljeva održivog razvoja i to kroz informisanje mladih o ciljevima, jačanje kapaciteta da se uključe u njihovu implementaciju i jačanje saradnje sa institucijama radi sistemskog pristupa održivoj razvoju, a kroz inkorporacije Ciljeva održivog razvoja u normativne okvire Srbije.

2.2. Tematske celine:

U prethodnom periodu KOMS je bio usmeren na teme: aktivno učešće mladih, bezbednost, zapošljavanje koje su i kroz istraživanje položaja i potreba mladih u Srbiji označene kao prioritetne. U realizaciju programa članice ali i aktuelni društveni tokovi uvode nove teme rada, kako bi KOMS sveobuhvatnije radio na poboljšanju položaja i kvaliteta života mladih u Srbiji, a to su: obrazovanje, informisanje i medijska pismenost mladih, kao i socijalna uključenost, ravnopravnost i inkluzivno društvo.

Shodno navedenom u 2019. godini primarne tematske celine KOMS biće:

- 1. Aktivno učešće mladih**
- 2. Zapošljivost mladih**
- 3. Bezbednost mladih**
- 4. Obrazovanje mladih**
- 5. Informisanje i medijska pismenost mladih**
- 6. Socijalna uključenost, ravnopravnost i inkluzivno društvo**

2.2.1. Aktivno učešće mladih

Aktivno učešće mladih je ključna tematska celina Krovne organizacije mladih Srbije, te stalno unapređenje rada u okviru ove teme omogućava jačanje omladinskog civilnog sektora za dalji rad na poboljšanju položaja mladih. Ovom temom u narednom periodu pristupamo kroz zagovaranje međusektorske saradnje, razvoja mehanizama za uključivanje mladih u donošenje odluka poput strukturiranog dijaloga, unapređenju struktura koje odgovaraju na potrebe mladih poput saveta za mlade, uspostavljanje nacionalnog dijaloga koji okuplja sve subjekte omladinske politike, razvoj projekata i aktivnosti koji imaju za cilj da podstaknu i omoguće veće učešće mladih u društveni život i donošenje odluka.

Aktivnije učešće mladih u donošenju odluka podrazumeva jačanje, prepoznavanje i priznavanje volontorizma, aktivizma i političke participacije mladih.

Jedan od mehanizama za poboljšanje i rast aktivnog učešća mladih biće Savet podmladaka političkih partija koga čine mladi članovi i članice političkih partija. Zadatak saveta je da podstiče mlade iz političkih partija da zajedno rade na unapređenju položaja mladih u Republici Srbiji, da gradi dijalog mladih i da bude primer zajedničke saradnje između političkih partija i mladih koje KOMS predstavlja. Savet će u narednom periodu raditi i na osnaživanju i podizanju kapaciteta mladih iz političkih partija.

2.2.2. Zapošljivost mladih

Zapošljivost mladih je jedna od najvažnijih tema za mnoge institucije i organizacije civilnog društva, i često se u javnosti pominje kao osnovna tema kada su u pitanju mladi u Republici Srbiji. Fokus koji je KOMS odabrao je rad sa institucijama javnog i privatnog sektora na uspostavljanju modela i servisa koji će unaprediti zapošljivost mladih, ili omogućiti razvoj preduzetništva.

U narednom periodu KOMS će posebno raditi na aktivnostima zagovaranja nacionalnog dijaloga za zapošljavanje mladih, kroz razvoj politika i modela u oblasti zapošljavanja mladih. KOMS će tokom 2019. godine raditi na promociji kvalitetnijih praksi za mlade, ali i jačanju saradnje sa sindikatima mladih.

2.2.3. Bezbednost mladih

Rezultati istraživanja pokazuju da se u pogledu bezbednosti mladih situacija pogoršava u odnosu na prethodne godinu. Veći broj mladih je izložen digitalnom, fizičkom ili verbalnom nasilju. Četiri od pet mladih osoba je bilo svedok nasilja, a više od polovine mladih nekom obliku diskriminacije. Kada se govori o uzrocima bezbednosnih problema, oni mogu biti višestruki. Brojne ekonomske, političke i društvene nestabilnosti su te koje unazad godinama dovode do stvaranja nebezbednog okruženja za mlade u Republici Srbiji. Činjenica da su porodične odnose i pad vrednosti u društvu mladi okarakterisali kao ključne uzroke nasilja mora se uzeti sa posebnom pažnjom u obzir i bezbednosne politike usmeriti ka tome. Kreiranje koordinisanog decentralizovanog sistema prevencije bezbednosti mladih je jedna od tema za razmatranje, dok ekstremizam i radikalizam jačaju u Srbiji.

Kao oblasti od najvećeg bezbednosnog značaja prepoznate su: 1. zdravlje, 2. ekološka bezbednost, 3. bezbednost u saobraćaju, 4. nasilje, 5. bezbednost na internetu, 6. vanredne situacije i 7. ekstremizam i radikalizam.

2.2.4. Obrazovanje mladih

Oblast obrazovanja mladih direktno pogađa svaku mladu osobu, jer većinu ovog perioda života mladi ljudi provode u okruženju školskog sistema, koji ne odgovara na njihove potrebe i ne uključuje ih kao aktivne kreatore. Programi i kurikulumi nisu usklađeni sa tržištem rada, ali ni sa neophodnim kompetencijama za savremeno društvo. Mladi nisu jednako uključeni u kreiranje i vrednovanje obrazovanja na različitim nivoima, gde bi trebalo pratiti primer dobrih praksi u okviru kojih je zakonskim i podzakonskim aktima regulisano uključivanje u kreiranje i vrednovanje obrazovnih programa. Formalno obrazovanje ima sve manje poverenja kod mladih i neophodna mu je reforma, a neformalnom obrazovanju značajnije mesto u društvu i priznavanje kompetencija.

Prostor neformalnog obrazovanja prepun je prostora koje će mladima ponuditi stavove, znanja i veštine neophodne za 21. vek i sa kojima će graditi i razviti i sebe i naše društvo.

Neophodno u okviru ove teme hitno utvrditi prioritete i pravce rada na temi, kroz formiranje radnog tela/saveta i procesa.

2.2.5. Informisanje i medijska pismenost mladih

Tema informisanje i medijska pismenost mladih se realizuje kroz stalno razmatranje odnosa mladih i medija, ali i pitanjima kako mladi koriste medije, odnosno koliko su medijski pismeni, kakve su uređivačke politike i dometi omladinskih medija, kako mediji u celini izveštavaju o mladima i mnogim drugim. Medijska pismenost mladih je važna za izgradnju kritičkog pristupa pri konzumaciji medijskih poruka, a nije dovoljno integrisana u obrazovne kurikulume u Srbiji.

Mladima je ostavljeno da se samostalno medijski opismenjuju i to u društvu u kojem je medijska sfera nedovoljno regulisana a medijske slobode primetno ograničene. Način na koji se kreira diskurs o mladima veoma je važan, i zato se ova tema bavi istraživanjem medija, ali i edukacijom novinara i mladih o PR, izveštavanjima i medijima.

Važnost ove teme je u tome što je neophodno iznaći najbolje kanale i alate informisanja mladih o pravima, mogućnostima i pretnjama.

2.2.6. Socijalna uključenost, ravnopravnost i inkluzivno društvo

Socijalna isključenost, diskriminacija i porast netolerancije prema različitostima sve veći su faktori koji smanjuju ne samo kvalitet života, već i bezbednost mladih.

U radu KOMS neophodno je prepoznati da različite kategorije mladih nemaju jednake društvene mogućnosti, poput mladih iz udaljenih sredina, mladih u sukobu sa zakonom, mladih van sistema obrazovanja, mladih žena, mladih u situaciji hendikepa, u zdravstvenom riziku, loših materijalnih mogućnosti, u migraciji, verske, etničke, seksualne manjine, mladi bez roditeljskog staranja i drugi.

Postoji potreba za programom koji bi posebno razvijao kapacitete, vrednosti i principe ravnopravnosti i inkluzivnosti u omladinskom sektoru i društvu u celini, te integrisao potrebe i stavove mladih iz društveno osetljivih grupa u politike koje se razvijaju u okviru drugih programa.

U radu KOMS u okviru ove oblasti posebno je značajan partner i akter Savet za ravnopravnost i inkluzivno društvo. Uloga Saveta i jedan od prioriteta KOMS jeste da su vrednosti, principi i kompetencije ravnopravnosti, raznolikosti i inkluzivnog društva inkorporirane u sve programe, projekte i aktivnosti KOMS i prema svim kategorijama mladih. U 2019. godini reaktivirati rad Saveta i proširiti sa članstvom i van KOMS.

3. Nacionalni program

Nacionalni program okuplja zainteresovane strane i donosiocima odluka koji deluju na nacionalnom nivou, prepoznaje i radi sa donosiocima odluka u nacionalnim institucijama i sa najznačajnijim akterima omladinske politike te kroz razvoj politika i javno zagovaranje aktivno doprinosi realizaciji ciljeva Nacionalne strategije za mlade i Zakona o mladima. Sistemska briga o mladima na nacionalnom nivou podrazumeva svakako da su mladi prepoznati Ustavom, ali i utemeljenu međusektorsku saradnju, koja još uvek nije uspostavljena. Prilikom osmišljavanja i realizacije svih aktivnosti, kao i prilikom praćenja indikatora, posebno će se voditi računa o uključivanju svih mladih bez obzira na njihova lična svojstva.

PRIORITETNE TEME: *Aktivno učešće mladih, Obrazovanje mladih, Zapošljivost mladih, Informisanje i medijska pismenost mladih, Socijalna uključenost, ravnopravnost i inkluzivno društvo*

CILJEVI	OČEKIVANI REZULTATI	KLJUČNE AKTIVNOSTI	INDIKATORI (pokazatelj ostvarenja očekivanih rezultata)
CILJ 1: Unapređenje aktivno učešća mladih u procesima donošenja odluka	REZULTAT 1: Postoje kvalitetni mehanizmi (<i>javne politike, tela, zakoni, planovi i izveštaji i drugo</i>) za ravnopravan dijalog mladih i donosioca odluka	<i>Pokretanje procesa izmene i dopune Zakona o mladima i Zakona o volontiranju</i> <i>Inicijativa da mladi budu prepoznati Ustavom RS</i> <i>Korišćenje i unapređenje postojećih mehanizama strukturiranog iniciranje novih (dijalog (dijalog.rs, Nacionalna radna grupa SD)</i> <i>Učešće u radu Saveta za mlade i drugih relevantnih tela</i> <i>Ispitivanje kvaliteta postojećih mehanizama za aktivno učešće mladih</i>	Novi mehanizmi - <i>postoje barem 2 nova mehanizma za aktivno učešće mladih</i> Kvalitet postojećih mehanizama – <i>postojeći mehanizmi ispunjavaju standard Evropskog omladinskog foruma (najmanje 5 ispunjava od najmanje 10 testiranih)</i>
	REZULTAT 2: Mladi su informisani i osnaženi da koriste mehanizme učešća u donošenju odluka	<i>Akademija omladinske politike</i> <i>Forum omladinske politike</i> <i>Skupština mladih</i> <i>Jačanje kapaciteta učeničkih i studentskih parlamenata i kapaciteta njihovih saveza</i> <i>Rad Saveta podmlatka političkih partija</i> <i>Kampanja promocije postojećih mehanizama</i> <i>Kreiranje informativnog i edukativnog sadržaja za podsticanje mladih ka aktivnom učešću u društvu i političkoj participaciji.</i>	Osnaženi mladi – <i>najmanje 150.000 mladih informisano o mehanizmima, dok je najmanje 100 mladih osnaženo da učestvuje u procesima donošenja odluka</i> Uključeni mladi – <i>povećanje broja mladih koji koriste mehanizme učešća za najmanje 5%</i> Realizovani edukativni sadržaji – <i>najmanje 30 radionica, sastanaka, seminara i drugo</i> Kreirani i promovisani informativni sadržaji – <i>najmanje 100 sadržaja u različitim formama</i>

	<p>REZULTAT 3: Aktivizam, volonterizam i politička participacija su podržani, prepoznati i priznati od strane mladih, organizacija, medija i institucija.</p>	<p><i>Sprovođenje istraživanja o položaju aktivizima i volonterizma mladih u medijima</i></p> <p><i>Kampanja i inicijativa za prepoznavanje značaja važnosti aktivizma, volonterizma i političke participacije (npr "Pričam da te pokrenem")</i></p> <p><i>Promocija Omladinske prestonice Evrope Novi Sad 2019 – OPENS 2019 i drugih primera dobre prakse</i></p> <p><i>Dodela KOMS nagrade</i></p>	<p>Rezultati istraživanja: Istraživanje će dosegnuti 100.000 mladih, najmanje 10 relevantnih organizacija i institucija, uz najmanje 10 objava u medijima</p> <p>Primeri dobre prakse: Najmanje 5 primera promovisano kroz kanale komunikacije KOMS</p> <p>Dodeljene nagrade: Po 1 KOMS nagrada za svakog od navedelih aktera</p>
<p>CILJ 2: Unapređenje systemske brige o mladima i poboljšanje međusektorske saradnje</p>	<p>REZULTAT 1: Postoji efikasna međusektorska saradnja i sveobuhvatna systemska briga o mladima</p>	<p><i>Praćenje izrade i sprovođenja strategija i zakona, kao i praćenje rada postojećih tela od značaja za mlade</i></p> <p><i>Izrada i promocija krovne i sektorskih agendi za mlade</i></p> <p><i>Uključivanje u procese i rad tela, organa od značaja za mlade (npr: Tim za sprečavanje odliva mozgova Ministarstva rada, Savet za unapređenje međugeneracijske saradnje i solidarnosti Vlade Republike Srbije, različite inicijative za uticaj mladih na kurikulum i metodiku nastave i slično)</i></p> <p><i>Zagovaranje za formiranje Skupštinskog odbora/kokusa za mlade</i></p> <p><i>Sprovođenje kampanje Misli na mlade</i></p> <p><i>Razvoj i unapređenje partnerstva sa međunarodnim organizacijama aktivnim u oblasti omladinske politike u Srbiji</i></p> <p><i>Sprovedeno istraživanje o položaju i potrebama mladih, kao i o radu institucija od značaja za mlade</i></p> <p><i>Pokretanje inicijative za izradu Minimuma kompetencija zaposlenih u javnom sektoru koji rade za mlade i sa mladima</i></p>	<p>Pokretanje inicijativa: Kroz učešće u telima i procesima KOMS pokrenuo najmanje 10 inicijativa za unapređenje systemske brige o mladima</p> <p>Agende za mlade: Izrađeno najmanje 5 agendi za mlade, a preporuke usvojene od strane najmanje 3 institucije</p> <p>Saradnja: KOMS saraduje sa najmanje 3 međunarodne organizacije u cilju unapređenja systemske brige o mladima</p> <p>Istraživanje: Istraživanje pokazuje kvalitet systemske brige o mladima kao i kvalitet i transparentnost donošenja dokumenata i javnih politika</p> <p>Dokumenti: Kreiranje nacрта Minimuma kompetencija zaposlenih u javnom sektoru u saradnji sa najmanje 3 različita aktera omladinske politike</p>

	<p>REZULTAT 2: Mladi su prepoznati i uvaženi u oblasti građanskih, političkih, ekonomskih i socijalnih prava.</p>	<p><i>Zagovaranje za izmenu kriterijuma za stipendije sa Zakonom o mladima.</i></p> <p><i>Podsticanje i promocija preduzetništva i preduzetničke kulture mladih</i></p> <p><i>Kreiranje Minimuma standarda za radne prakse u okviru institucija i privrednog sektora</i></p> <p><i>Dijalog sa političkim partijama u cilju inkorporiranja agendi za mlade u njihove političke programe</i></p> <p><i>Sprovođenje kampanje prezentovanja programa političkih partija mladima</i></p> <p><i>Učestvovanje u procesima jačanja mehanizama za zaštitu mladih od diskriminacije posebno u oblasti građanskih, političkih, ekonomskih i socijalnih prava</i></p> <p><i>Podrška u propoznavanju značaja neformalnog obrazovanja i u kreiranju održivih mehanizama za prepoznavanje kompetencija stečenih neformalnim obrazovanjem</i></p>	<p>Dokumenti: <i>Kreiranje Minimuma standarda za radne prakse u okviru institucija i privrednog sektora sa najmanje 5 različitih aktera (najmanje 1 predstavnik iz reda institucija, organizacija i privrednog sektora)</i></p> <p>Političko uvažavanje mladih: <i>Najmanje 10 političkih partija učestvuje u dijalogu za mlade i sa mladima</i></p>
--	--	---	--

Ključni akteri u Nacionalnom programu:

Vlada Republike Srbije i njena ministarstva, Predsednik Vlade RS, Privredna komora Srbije, Nacionalna služba za zapošljavanje, Unija poslodavaca, Delegacija EU u Srbiji, Narodna skupština, Predsednik Republike, Savet i Koordinaciono telo za rodnu ravnopravnost, Zaštitnik građana; NAPOR, AKzM, Tim za smanjenje siromaštva i socijalno uključivanje, Poverenik za zaštitu ravnopravnosti, Nacionalni savet za mlade, SKGO, OPENS, međunarodne organizacije i donatori, mediji i drugi.

4. Lokalni program

Lokalni program usmeren je na razvoj omladinske politike na nivou jedinica lokalne samouprave sa idejom da se dosadašnji ostvareni rezultati multiplikuju i uspostavi mehanizam širokih konsultacija razvoja politika kombinovanim pristupom odozdo na gore i odozgo na dole. Želja je da što više lokalnih jedinica ima usvojen Minimum standarda u učešću mladih u donošenju odluka, što je ključna tema lokalnog programa, ali i teme informisanja i medijske pismenosti i bezbednosti. Prilikom osmišljavanja i realizacije svih aktivnosti, kao i prilikom praćenja indikatora, posebno će se voditi računa o uključivanju svih mladih bez obzira na njihova lična svojstva.

PRIORITETNE TEME: *Aktivno učešće mladih, Bezbednost mladih, Informisanje i medijska pismenost mladih, Socijalna uključenost, ravnopravnost i inkluzivno društvo*

CILJEVI	OČEKIVANI REZULTATI	KLJUČNE AKTIVNOSTI	INDIKATORI (pokazatelj ostvarenja očekivanih rezultata)
CILJ 1: Unapređenje aktivno učešća mladih u procesima donošenja odluka	REZULTAT 1: Postoje kvalitetni mehanizmi (organizacije, neformalne grupe, strukture) za aktivno učešće mladih zarad doprinosa razvoju lokalnih zajednica	<i>Učešće u radu mreže lokalnih aktera (Mreža za mlade, Mreže lokalnih koordinatora za strukturirani dijalog i slično)</i> <i>Podrška kreiranju i sprovođenju mehanizama za učešće mladih donošenju odluka u lokalnoj zajednici (jačanje Saveti za mlade, zagovaranje za uključivanje mladih u procese donošenja LAP i drugo)</i> <i>Unapređenje kapaciteta ključnih aktera u lokalnim zajednicama za uključivanje mladih u process donošenja odluka (treninzi, mentorstvo, okrugli stolovi)</i> <i>Podrška i promocija lokalnih inicijativa koje promovišu unapređenje lokalne zajednice u partnerstvu mladih sa donisocima odluka.</i>	Podrška: <i>KOMS pružio podršku unapređenju mehanizama aktivnog učešća mladih u najmanje 15 jedinica lokalne samouprave</i> Unapređenje kapaciteta: <i>Najmanje 20 aktera iz najmanje 10 lokalnih zajednica unapredilo kompetencije za uključivanje mladih u process donošenja odluka</i> Unapređenje lokalne zajednice: <i>KOMS podržao najmanje 10 lokalnih inicijativa, a promocija istih dosegnuće najmanje 50.000 mladih</i>

<p>CILJ 2. Unapređenje sistemske brige o mladima</p>	<p>REZULTAT 1: Postoji sveobuhvatna sistemska briga o mladima u jedini lokalne samouprave</p>	<p><i>Zagovaranje za usvajanje preporuka iz Minimuma standarda učešća mladih u procesima donošenja odluka u lokalnim zajednicama</i></p> <p><i>Zagovaranje za usvajanje preporuka iz dokumenta "Smernice za bezbednosti" u lokalne akcione planove</i></p> <p><i>Pokretanje inicijativa za kreiranje održivog mehanizma kojim se obezbeđuju prostori za delovanje organizacija i inicijativa mladih i za mlade na lokalnu</i></p> <p><i>Dodela nagrade Mladgrad</i></p>	<p>Preporuke: <i>Najmanje 5 jedinica lokalnih samouprava usvojile preporuke iz KOMS dokumenata</i></p> <p>Prostori: <i>Postoji nacrt za sistemsko rešavanje pitanja prostora za mlade na lokalnom nivou u čiju izradu je uključeno najmanje 30 aktera</i></p> <p>Nagrada: <i>Dodeljena nagrada Mladgrad lokalnoj zajednici za sveobuhvatnu sistemsku brigu o mladima, za koju je apliciralo najmanje 10 lokalnih zajednica</i></p>
---	--	---	---

Ključni akteri u lokalnom programu:

SKGO, MOS, MDULS, NAPOR, AKZM, Pokrajinski i gradski sekretarijati za omladinu/društvene delatnosti, opštinska/gradska uprava, kancelarije za mlade, omladinski klubovi, kulturni centri, škole, savetovišta, domovi omladine, policija, lokalni mediji, udruženja mladih i za mlade, lokalni saveti za mlade, drugi lokalni saveti, učenički i studentski parlamenti, studentske i stručne organizacije i drugi.

5. Međunarodni program

Međunarodni program integriše KOMS u tokove evropskih okvira omladinske politike kroz angažovanje u Evropskom forumu mladih i ostvarivanje bilateralne i multilateralne saradnje sa krovnim organizacijama iz drugih zemalja sa ciljem razmene iskustva i prenosa elemenata modela koji su pokazali dobre rezultate. Takođe, aktivnim delovanjem u regionu sa Regionalnom kancelarijom za saradnju mladih (RYCO), KOMS povezuje mlade i razvija modele za saradnju organizacija Zapadnog Balkana zarad ostvarivanja zajedničkih ciljeva. KOMS podržava i promoviše rad OPENS kao primera dobre prakse. Deo međunarodnog programa je usmeren je ka programu UN mladi delegati.

PRIORITETNA TEMA: *Aktivno učešće mladih*

CILJEVI	OČEKIVANI REZULTATI	KLJUČNE AKTIVNOSTI	INDIKATORI (pokazatelj ostvarenja očekivanih rezultata)
CILJ 1: Razvoj politika i programa za mlade i umrežavanje aktera omladinske politike na svim nivoima	REZULTAT 1 Postoje i koriste se mehanizmi učešća mladih iz Srbije u procesima donošenja odluka na međunarodnom nivou zarad unapređenja omladinskih politika	<i>Učešće u radu Evropskog foruma mladih (YFJ), njegovih neformalnih grupa (SYC) i radnih tela</i> <i>Učešće na EU omladinskim konferencijama u okviru VII ciklusa strukturiranog dijaloga</i> <i>Podrška realizaciji projekta Omladinska prestonica Evrope – Novi Sad 2019 – OPENS 2019</i> <i>Učešće u unapređenju i promociji programa UN mladi delegati/kinje</i> <i>Organizovanje i učestvovanje na događajima umrežavanja domaćih i inostranih aktera omladinske politike</i>	Doprinos: <i>KOMS je dao doprinos razvoju međunarodne omladinske politike kroz učešće na najmanje 5 evropskih događaja</i> Promocija: <i>Najmanje 100.000 mladih upoznato sa mogućnostima učešća u programima od međunarodnog značaja</i>
	REZULTAT 2 Povećana regionalna mobilnost i saradnja u razvoju omladinske politike	<i>Promocija i saradnja sa Regionalnom kancelarijom za saradnju mladih na Zapadnom Balkanu</i> <i>Razvoj i promocija Platforme za saradnju mladih na Zapadnom Balkanu.</i> <i>Iniciranje i podrška razvoju regionalnih zagovaračkih procesa</i>	Umrežavanje: <i>Broj organizacija, škola i institucija iz Srbije koje koriste mogućnosti apliciranja na regionalne fondove povećan za 10%</i>

		<i>Promocija I unapređenje implementacije postojećih I regionalnih programa mobilnosti u visokom obrazovanju.</i>	
CILJ 2: Unapređenje kapaciteta KOMS i drugih aktera u oblasti omladinske politike kroz razmenu iskustva i primere dobre prakse iz međunarodnog konteksta	REZULTAT 1: Stečena znanja i iskustva kroz međunarodnu saradnju primenjuju se u svakodnevnom radu zarad unapređenja omladinske politike	<p><i>Sastanci sa krovnim savezima mladih i drugim relevantnim organizacijama i institucijama iz inostranstva</i></p> <p><i>Studijske posete relevantnim akterima i institucijama u inostranstvu</i></p> <p><i>Međusobna razmena praksi, dokumenata i procedura radi unapređenja rada i komunikacije</i></p> <p><i>Učešće u programima jačanja kapaciteta u organizaciji međunarodnih aktera</i></p>	Unapređenje rada: <i>Kvalitet dokumenata, politika, procedura i praksi poboljšan je usped razmene iskustava u međunarodnom kontekstu</i>

Ključni akteri u Međunarodnom programu:

Ministarstvo omladine i sporta, Evropski forum mladih, specijalizovane agencije Ujedinjenih nacija, Regionalna kancelarija za saradnju mladih, Organizacija za bezbednost i saradnju u Evropi (OEBS), Omladinska prestonica Evrope Novi Sad 2019 – OPENS 2019, Ministarstvo spoljnih poslova, regionalni krovni savezi mladih, Udruženje za Ujedinjene nacije i drugi.

6. Program jačanja kapaciteta

Program jačanja kapaciteta usmeren je na unapređenje interne strukture i kompetencija, aktivnu podršku razvoju organizacija članica i jačanje civilnog društva u celini. Primarna uloga ovog programa je jačanje kapaciteta koji su potrebni za realizaciju programa KOMS. Pored trenerske baze KOMSa, aktivnu ulogu u kreiranju i sprovođenju programa jačanja kapaciteta kako organizacija članica, tako i drugih aktera omladinske politike, imaće Saveti KOMS i druga ekspertska tela. Ovaj program posebno je fokusiran i na unapređenje položaja KOMS u široj javnosti kroz komunikaciju sa drugim organizacijama i medijima.

PRIORITETNE TEME: *Aktivno učešće mladih, Informisanje i medijska pismenost mladih, Socijalna uključenost, ravnopravnost i inkluzivno društvo*

CILJEVI	OČEKIVANI REZULTATI	KLJUČNE AKTIVNOSTI	INDIKATORI (pokazatelj ostvarenja očekivanih rezultata)
CILJ 1: Unapređenje rada KOMS mreže kroz jačanje organizacionih i komunikacionih kapaciteta	REZULTAT 1: Organizaciona struktura KOMS ima kapacitete za efikasan svakodnevan rad	<i>Razvoj internih procedura i politika, kao i mehanizama za monitoringa i evaluacije programa</i> <i>Realizacija programa prenosa znanja unutar organa KOMS i zaposlenih u sekretarijatu</i> <i>Obuke za interno jačanje kapaciteta organa članova KOMS</i> <i>Realizacija programa stručnih praksi i volontiranja u KOMS-u</i> <i>Angažovanje i jačanje trenerske baze KOMS</i> <i>Rad saveta i drugih eksperskih radnih tela KOMS</i>	Okvir za rad: <i>Na osnovu mapiranih potreba urađena revizija normativnih akata, postojećih politika i procedura i uvedene najmanje 2 nove</i> Kvalitet rada: <i>Na osnovu mapiranih prioriteta izazova u radu članova/ca organa KOMS, realizovano najmanje 2 obuke</i> Podrška: <i>Za svrhu podizanja kvaliteta rada KOMS tim redovno uključio članove/ce eksperskih radnih tela u okviru mreže</i>
	REZULTAT 1: Kvalitetan rad KOMS zasnovan je na dvosmernoj internoj i eksternoj komunikaciji	<i>Konsultacije sa organizacijama članicama KOMS</i> <i>Unapređenje sistema komunikacije unutar mreže (intranet, baza podataka, društvene mreže)</i> <i>Organizovanje Nacionalnog savetovanja KOMS</i>	Domest: <i>Uključenost mladih na društvenim mrežama KOMS povećana je za 10%, a broj objava medijima najmanje 200.</i>

		<p><i>Kontinuirana komunikacija sa drugim udruženjima građana i relevantnim akterima</i></p> <p><i>Pozicioniranje i promocija KOMS kroz medije i društvene mreže</i></p>	
<p>CILJ 2: Unapređivanje kapaciteta organizacija članica KOMS</p>	<p>REZULTAT 1: Organizacije članice KOMS poseduju kapacitete za kvalitetno sprovođenje aktivnosti kojim doprinose poboljšanju položaja mladih</p>	<p><i>Sprovođenje istraživanja o izazovima i potrebama organizacijama članicama KOMS</i></p> <p><i>Realizacija tromodularnog programa jačanja kapaciteta</i></p> <p><i>Organizovanje drugih tematskih treninga</i></p> <p><i>Upućivanje organizacija članica na postojeće informativno – edukativne sadržaje od značaja za njihov rad</i></p> <p><i>Pomoć organizacijama u razvoju internih procedura</i></p>	<p>Osnaživanje: Najmanje 70% organizacija članica unaprediće svoje kapacitete</p>

Ključni akteri Programa jačanja kapaciteta:

Organizacije članice KOMS, druge OCD, mediji, omladinski radnici/ce, trenerska baza KOMS, saveti KOMS, ekspertska i radna tela, drugi saradnici i partneri.

7. Održivi razvoj

Održivi razvoj kao posebna programska celina okuplja aktere koji se u Srbiji bave implementacijom Agende 2030 radi ostvarenja Ciljeva održivog razvoja. Međuresorna radna grupa za sprovođenje Ciljeva održivog razvoja kao koordinaciono telo predstavlja nacionalnog nosioca aktivnosti, ali imajući u vidu sveobuhvatnost ciljeva, od iskorenjivanja siromaštva i ostvarivanja prava na kvalitetno obrazovanje do pronalaska dostojanstvenog posla i odgovora na klimatske promene, dužnost KOMS je da takav koncept promoviše i zagovara ka mladima, organizacijama mladih i za mlade, a posebno prema institucijama. Budući da je izveštavanje o indikatorima za ostvarivanje Ciljeva održivog razvoja standardizovano, kao i da se Republika Srbija, kao članica UN, obavezala na implementaciju Ciljeva održivog razvoja UN, to rezultira univerzalnim podacima koji omogućavaju direktnu kvantitativnu komparaciju bilo kojih parametara, pa i onih u oblasti mladih, između bilo koji zemalja u svetu.

PRIORITETNE TEME: *Aktivno učešće mladih, Zapošljivost mladih, Obrazovanje mladih, Bezbednost mladih, Informisanje i medijska pismenost mladih, Socijalna uključenost, ravnopravnost i inkluzivno društvo*

CILJEVI	OČEKIVANI REZULTATI	KLJUČNE AKTIVNOSTI	INDIKATORI (pokazatelj ostvarenja očekivanih rezultata)
CILJ 1: Unapređenje aktivnog učešća mladih u procesima donošenja odluka	REZULTAT: Ciljeve održivog razvoja UN i koncept održivosti prepoznaju mladi kao važne u svakodnevnom životu, dok organizacije imaju informacije o važnosti planiranja programa i projekata zarad ostvarivanja Ciljeva održivog razvoja	<i>Organizovanje nacionalne konferencije o ulozi mladih i organizacija u ostvarivanju Ciljeva održivog razvoja</i> <i>KOMS nagrada za promociju Ciljeva održivog razvoja</i> <i>Kreiranje informativno-edukativnih sadržaja koji promovišu Ciljeve održivog razvoja</i>	Informisanost: Najmanje 100.000 mladih i 100 organizacija informisanih o značaju Ciljeva održivog razvoja Primena: <i>Prepoznato najmanje 10 uspešnih primera inkorporiranja Ciljeva održivog razvoja u svakodnevnom životu mladih, od kojih je 1 nagrađen</i>

<p>CILJ 2: Unapređenje systemske brige o mladima i poboljšanje međusektorske saradnje</p>	<p>REZULTAT: Institucije uzimaju u obzir položaj i potrebe mladih u toku planiranja i realizacije programa, projekta i aktivnosti kojima se ostvaruju Ciljevi održivog razvoja</p>	<p><i>Učešće u Međuresornoj radnoj grupi za sprovođenje Ciljeva održivog razvoja</i></p> <p><i>Praćenje normativnog okvira za mlade koristeći instrumente postavljene Agendom održivog razvoja 2030</i></p> <p><i>Iniciranje novih zakonskih i podzakonskih akata, politika i programa u oblasti mladih ili podnošenje inicijativa za izmene i dopune postojećih, radi njihovog usklađivanja sa Ciljevima održivog razvoja</i></p> <p><i>Umrežavanje različitih aktera radi promocije značaja Agende 2030 i ostvarivanja ciljeva održivog razvoja</i></p>	<p>Doprinos: KOMS učestvuje u svim zasedanjima Međuresorne radne grupe za sprovođenje Ciljeva održivog razvoja</p> <p>Analiza: Prilikom realizacije programa kojim se ostvaruju Ciljevi održivog razvoja, najmanje 5 programa prepoznaju mlade.</p>
--	---	---	---

Ključni akteri posebne programske celine Održivi razvoj: Međuresorna radna grupa za sprovođenje Agende Ujedinjenih nacija o održivom razvoju do 2030. godine, Stalni koordinator Ujedinjenih nacija u Republici Srbiji, Vlada Republike Srbije i njena ministarstva a posebno Kabinet ministra bez portfelja zaduženog za demografiju i populacionu politiku i Ministarstvo spoljnih poslova, Populacioni fond Ujedinjenih nacija (UNFPA), Dečiji fond Ujedinjenih nacija (UNICEF), Agencija Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena (UNWOMEN), Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom i drugi.

8. Finansijski plan

KOMS je neprofitna organizacija koja obezbeđuje svoja sredstva projektno. Godišnji program rada realizovaće se kroz nekoliko projekata i učešća na javnim konkursima za dodelu sredstava.

U 2019. godini KOMS će realizovati sledeće projekte:

NAZIV PROJEKTA	DONATOR	DATUM POČETKA PROJEKTA	DATUM ZAVRŠETKA PROJEKTA	BUDŽET (RSD)
Glas mladih u demokratskim procesima	BOŠ i Kraljevina Švedska	15.11.2018	15.9.2019.	1.783.500,00
Premijer otvara vrata - Mladi na Vladi	OPENS	1.03. 2019.	31. 12. 2019	3.000.000,00
DW Akademija – Young Media	DW	01.03.2019	30.11.2019	~ 4.000.000,00
Instucionalna podrška – razvojni projekti MOS	MOS	~proleće 2019	~31.12.2019	~7.000.000,00
UKUPNO:				15.783.500,00

NAPOMENE:

Projekat *Premijer otvara vrata – Mladi na Vladi*, finansiran od strane Omladinske prestonice Evrope Novi Sad – OPENS 2019. nastavlja se i u 2019. i 2020. godini sa po 3.000.000 dinara svake godine, dok se za projekat *Young media*, finansiran od strane DW Akademije pregovara novi trogodišnji nastavak saradnje koji će početi od 2020 godine.

U skladu sa resursima i kapacitetima Sekretarijat KOMS i Upravni odbor apliciraće na konkurse u svojstvu nosica ili partnera na projektima, a u cilju realizacije plana i obezbeđivanja sredstava za rad KOMS. Ovo se posebno odnosi na apliciranje u okviru Erasmus+ programa.

9. Zaključak

Fokus rada Krovne organizacije mladih Srbije je na razvoju dugoročno održivih programa i struktura kroz svoje četiri programske oblasti: Nacionalni, Lokalni, Međunarodni i Program jačanja kapaciteta uz pilotiranje dodatne programske celine: Održivi razvoj. Postoje dva osnovna razloga za ovakav pristup, a to su ostvareni rezultati u prethodnom periodu u nekoliko značajnih oblasti kao i stanje u strukturi KOMS koja omogućava ovakav način rada.

Radom u oblastima aktivnog učešća mladih, bezbednosti, zapošljavanja, obrazovanja, informisanja i ravnopravnosti i socijalnog uključivanja, te razvojem politika okrenutih ka institucijama, uspostavljanjem dugoročnih partnerstava na nacionalnom, lokalnom i međunarodnom nivou i modela razvoja kapaciteta organizacija članica, dostiže se ostvarivanje predviđenih rezultata.

Akteri omladinske politike sve više prepoznaju KOMS kao jednog od ključnih subjekata omladinske politike koji može da produkuje adekvatne predloge za unapređenje omladinske politike u Srbiji. U takvoj situaciji realizovanje pojedinačnih projekata i aktivnosti ne može da produkuje željene rezultate, i zato je neophodno u svim relevantnim oblastima imati programski pristup, uklapajući manje celine u veće, kako bi se postigli održivi efekti.

Stabilno finansiranje i razvoj internih procedura omogućava da KOMS nakon višegodišnjeg rada značajno unapredi svoje interne mehanizme rada i ojača strukturu. To omogućava ne samo veći obim rada, nego i pristup koji može kroz duži period da prati određene oblasti omladinske politike, targetira aktere i zainteresovane strane i uspostavlja partnerstva, ima stalni dijalog sa organizacijama članicama i šire, produkuje adekvatne politike i iste zagovara ka donosiocima odluka, te prati i evaluira njihovo sprovođenje.

U 2019. godinu KOMS ulazi sa 95 organizacija članica prateći najbolji interes za mlade Srbije, Misiju i Viziju KOMS, zaključke sa prethodnih Skupština, a za sve nedoumice u kreiranju procesa, programa i aktivnosti prati vrednosnu platformu i principe KOMS i to:

1. Uključivanje i aktivno učešće mladih u donošenju odluka;
2. Ravnopravnost, nediskriminacija i solidarnost;
3. Vidljivost potreba mladih predstavnika ranjivih grupa;
4. Saradnja i partnerstvo između aktera i mladih;
5. Odgovornost i transparentnost;
6. Preventivno delovanje i stalno praćenje;
7. Održivo korišćenje resursa;
8. Obezbeđivanje kvaliteta, inovativnosti i kontinuiteta programa i usluga za unapređenje položaja i života mladih.

Na Avali,
9. februara 2019. godine